

*Uwagi o równości estymatora najmniejszych kwadratów oraz
najlepszego liniowego estymatora nieobciążonego*

Augustyn Markiewicz

Katedra Metod Matematycznych i Statystycznych
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Model

Model liniowy

$$\mathbf{y} = \mathbf{X}\boldsymbol{\beta} + \boldsymbol{\varepsilon}, \text{ lub krótko } M = \{\mathbf{y}, \mathbf{X}\boldsymbol{\beta}, \sigma^2\mathbf{V}\}$$

gdzie $\mathbf{y} \in \mathbb{R}_{n,1}$: $E(\mathbf{y}) = \mathbf{X}\boldsymbol{\beta}$, $Cov(\mathbf{y}) = \sigma^2\mathbf{V}$,

$\mathbf{X} \in \mathbb{R}_{n,p}$ i $\mathbf{V} \in \mathbb{R}_n^{\geq}$ znane oraz

$\boldsymbol{\alpha} \in \mathbb{R}_{p,1}$ i $\sigma^2 > 0$ nieznanne parametry.

Estymacja nieobciążona $X\beta$

Gy - nieobciążony liniowy estymator wektora $X\beta$ jest najlepszym liniowym nieobciążonym estymatorem $X\beta$ w modelu M jeśli

$$Cov(\mathbf{Gy}) \leq_L Cov(\mathbf{Ly}) \quad \forall \mathbf{L} : \mathbf{LX} = \mathbf{X}.$$

Estymacja nieobciążona $\mathbf{X}\beta$

$\mathbf{G}\mathbf{y}$ - nieobciążony liniowy estymator wektora $\mathbf{X}\beta$ jest najlepszym liniowym nieobciążonym estymatorem $\mathbf{X}\beta$ w modelu M jeśli

$$\text{Cov}(\mathbf{G}\mathbf{y}) \leq_L \text{Cov}(\mathbf{L}\mathbf{y}) \quad \forall \mathbf{L} : \mathbf{L}\mathbf{X} = \mathbf{X}.$$

$\mathbf{G}\mathbf{Y}$ jest BLUE $\mathbf{X}\beta$ wtedy i tylko wtedy, gdy

$$\mathbf{G}(\mathbf{X} : \mathbf{V}\mathbf{X}^\perp) = (\mathbf{X} : \mathbf{0}).$$

Estymacja nieobciążona $K\beta$

Wektor $K\beta$ nazywamy estymowalnym jeżeli istnieje jego nieobciążony liniowy estymator, co ma miejsce wtedy i tylko wtedy, gdy

$$\mathcal{C}(K') \subseteq \mathcal{C}(X'), \quad \text{tzn., gdy} \quad \exists C : K = CX.$$

Estymacja nieobciążona $\mathbf{K}\beta$

Wektor $\mathbf{K}\beta$ nazywamy estymowalnym jeżeli istnieje jego nieobciążony liniowy estymator, co ma miejsce wtedy i tylko wtedy, gdy

$$\mathcal{C}(\mathbf{K}') \subseteq \mathcal{C}(\mathbf{X}'), \quad \text{tzn., gdy} \quad \exists \mathbf{C} : \mathbf{K} = \mathbf{C}\mathbf{X}.$$

$\mathbf{A}\mathbf{Y}$ jest BLUE estymowalnego wektora $\mathbf{K}\beta$ wtedy i tylko wtedy, gdy

$$\mathbf{A}(\mathbf{X} : \mathbf{V}\mathbf{X}^\perp) = (\mathbf{K} : \mathbf{0}).$$

Porównanie klas BLUE w M_1 i M_2

Rozważmy dwa modele

$$M_1 = \{\mathbf{y}, \mathbf{X}\boldsymbol{\beta}, \mathbf{V}_1\} \quad \text{i} \quad M_2 = \{\mathbf{y}, \mathbf{X}\boldsymbol{\beta}, \mathbf{V}_2\} .$$

Porównanie klas BLUE w M_1 i M_2

Rozważmy dwa modele

$$M_1 = \{\mathbf{y}, \mathbf{X}\boldsymbol{\beta}, \mathbf{V}_1\} \quad \text{i} \quad M_2 = \{\mathbf{y}, \mathbf{X}\boldsymbol{\beta}, \mathbf{V}_2\} .$$

Niech

$$\{BLUE(\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}|M_1)\} \subseteq \{BLUE(\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}|M_2)\}$$

oznacza, że każda reprezentacja *BLUE* dla $\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}$ w M_1 pozostaje *BLUE* dla $\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}$ w M_2 .

Porównanie klas BLUE w M_1 i M_2

Rao (1968); Mitra i Moore (1983)

Porównanie klas BLUE w M_1 i M_2

Rao (1968); Mitra i Moore (1983)

Następujące relacje są równoważne

$$(a) \{BLUE(\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}|M_1)\} \subseteq \{BLUE(\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}|M_2)\},$$

$$(b) \{BLUE(\mathbf{K}\boldsymbol{\beta}|M_1)\} \subseteq \{BLUE(\mathbf{K}\boldsymbol{\beta}|M_2)\}$$

dla każdego estymowalnego $\mathbf{K}\boldsymbol{\beta}$,

$$(c) \mathcal{C}(\mathbf{V}_2\mathbf{X}^\perp) \subseteq \mathcal{C}(\mathbf{V}_1\mathbf{X}^\perp).$$

Równość klas BLUE w M_1 i M_2

Następujące relacje są równoważne

Równość klas BLUE w M_1 i M_2

Następujące relacje są równoważne

$$\{BLUE(\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}|M_1)\} = \{BLUE(\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}|M_2)\},$$

$$\mathcal{C}(\mathbf{V}_2\mathbf{X}^\perp) = \mathcal{C}(\mathbf{V}_1\mathbf{X}^\perp).$$

OLSE

OLSE dla $\mathbf{K}\beta$ nazywamy estymator $\mathbf{K}\hat{\beta}$, gdzie $\hat{\beta}$ jest dowolnym rozwiązaniem równań normalnych

OLSE

OLSE dla $\mathbf{K}\beta$ nazywamy estymator $\mathbf{K}\hat{\beta}$, gdzie $\hat{\beta}$ jest dowolnym rozwiązaniem równań normalnych

$$\mathbf{X}'\mathbf{X}\beta = \mathbf{X}'\mathbf{y}$$

postaci

OLSE

OLSE dla $\mathbf{K}\beta$ nazywamy estymator $\mathbf{K}\hat{\beta}$, gdzie $\hat{\beta}$ jest dowolnym rozwiązaniem równań normalnych

$$\mathbf{X}'\mathbf{X}\beta = \mathbf{X}'\mathbf{y}$$

postaci

$$\hat{\beta} = (\mathbf{X}'\mathbf{X})^{-1}\mathbf{X}'\mathbf{y} + [\mathbf{I}_p - (\mathbf{X}'\mathbf{X})^{-1}\mathbf{X}'\mathbf{X}]\mathbf{z}, \quad \mathbf{z} \in \mathbb{R}^p,$$

dowolne.

OLSE = BLUE

OLSE dla $X\beta$ jest jednoznaczny

OLSE = BLUE

OLSE dla $\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}$ jest jednoznaczny

$$OLSE(\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}) = \mathbf{X}\hat{\boldsymbol{\beta}} = \mathbf{X}(\mathbf{X}'\mathbf{X})^{-1}\mathbf{X}'\mathbf{y} = \mathbf{X}\mathbf{X}^+\mathbf{y} = \mathbf{H}\mathbf{y}$$

oraz podobnie *OLSE* dla $\mathbf{K}\boldsymbol{\beta}$ estymowalnego

$$OLSE(\mathbf{K}\boldsymbol{\beta}) = \mathbf{K}\mathbf{X}^+\mathbf{y}.$$

OLSE = BLUE

OLSE dla $\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}$ jest jednoznaczny

$$OLSE(\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}) = \mathbf{X}\hat{\boldsymbol{\beta}} = \mathbf{X}(\mathbf{X}'\mathbf{X})^{-1}\mathbf{X}'\mathbf{y} = \mathbf{X}\mathbf{X}^+\mathbf{y} = \mathbf{H}\mathbf{y}$$

oraz podobnie *OLSE* dla $\mathbf{K}\boldsymbol{\beta}$ estymowalnego

$$OLSE(\mathbf{K}\boldsymbol{\beta}) = \mathbf{K}\mathbf{X}^+\mathbf{y}.$$

W modelu $M_I = \{\mathbf{y}, \mathbf{X}\boldsymbol{\beta}, \sigma^2 I\}$

$$\mathbf{G}\mathbf{y} = BLUE(\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}) \iff \mathbf{G}(\mathbf{X} : \mathbf{X}^\perp) = (\mathbf{X} : \mathbf{0})$$

OLSE = BLUE

OLSE dla $\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}$ jest jednoznaczny

$$OLSE(\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}) = \mathbf{X}\hat{\boldsymbol{\beta}} = \mathbf{X}(\mathbf{X}'\mathbf{X})^{-1}\mathbf{X}'\mathbf{y} = \mathbf{X}\mathbf{X}^+\mathbf{y} = \mathbf{H}\mathbf{y}$$

oraz podobnie *OLSE* dla $\mathbf{K}\boldsymbol{\beta}$ estymowalnego

$$OLSE(\mathbf{K}\boldsymbol{\beta}) = \mathbf{K}\mathbf{X}^+\mathbf{y}.$$

W modelu $M_I = \{\mathbf{y}, \mathbf{X}\boldsymbol{\beta}, \sigma^2 I\}$

$$\mathbf{G}\mathbf{y} = BLUE(\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}) \iff \mathbf{G}(\mathbf{X} : \mathbf{X}^\perp) = (\mathbf{X} : \mathbf{0})$$

$$\mathbf{H}\mathbf{y} = OLSE(\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}) = BLUE(\mathbf{X}\boldsymbol{\beta}).$$

OLSE (β) = BLUE (β)

Niech $r(\mathbf{X}) = p$ wówczas β jest estymowalny i

$$OLSE(\beta) = (\mathbf{X}\mathbf{X}')^{-1}\mathbf{X}\mathbf{y} = \mathbf{X}^+\mathbf{y}.$$

OLSE (β) = BLUE (β)

Niech $r(\mathbf{X}) = p$ wówczas β jest estymowalny i

$$OLSE(\beta) = (\mathbf{X}\mathbf{X}')^{-1}\mathbf{X}\mathbf{y} = \mathbf{X}^+\mathbf{y}.$$

Niech $M_I = \{\mathbf{y}, \mathbf{X}\beta, \sigma^2 I\}$ i $M_V = \{\mathbf{y}, \mathbf{X}\beta, \sigma^2 V\}$.

OLSE (β) = BLUE (β)

Niech $r(\mathbf{X}) = p$ wówczas β jest estymowalny i

$$OLSE(\beta) = (\mathbf{X}\mathbf{X}')^{-1}\mathbf{X}\mathbf{y} = \mathbf{X}^+\mathbf{y}.$$

Niech $M_I = \{\mathbf{y}, \mathbf{X}\beta, \sigma^2 I\}$ i $M_V = \{\mathbf{y}, \mathbf{X}\beta, \sigma^2 V\}$.

Następujące relacje są równoważne

$$\{BLUE(\beta)|M_I\} = \{BLUE(\beta)|M_V\}$$

$$\mathcal{C}(\mathbf{V}\mathbf{X}^\perp) = \mathcal{C}(\mathbf{X}^\perp).$$

OLSE (β) = BLUE (β)

Niech $\mathbf{M} = \mathbf{I} - \mathbf{H}$. Następujące warunki są równoważne

$$\mathcal{C}(\mathbf{VX}^\perp) = \mathcal{C}(\mathbf{X}^\perp), \mathcal{C}(\mathbf{VM}) = \mathcal{C}(\mathbf{M}), \mathcal{C}(\mathbf{VX}) = \mathcal{C}(\mathbf{X})$$

OLSE (β) = BLUE (β)

Niech $\mathbf{M} = \mathbf{I} - \mathbf{H}$. Następujące warunki są równoważne

$$\mathcal{C}(\mathbf{VX}^\perp) = \mathcal{C}(\mathbf{X}^\perp), \mathcal{C}(\mathbf{VM}) = \mathcal{C}(\mathbf{M}), \mathcal{C}(\mathbf{VX}) = \mathcal{C}(\mathbf{X})$$

Rao (1967)

$$OLSE(\beta) = \hat{\beta} = \tilde{\beta} = BLUE(\beta|M_V)$$

wtedy i tylko wtedy, gdy zachodzi jeden z trzech równoważnych warunków

$$(a) \mathcal{C}(\mathbf{VX}) \subseteq \mathcal{C}(\mathbf{X}), (b) \mathcal{C}(\mathbf{VM}) \subseteq \mathcal{C}(\mathbf{M}), (c) \mathbf{HVM} = \mathbf{0}.$$